

Anna Czerwińska-Trzaskoma
Instytut Polonistyki Stosowanej
Wydział Polonistyki
Uniwersytet Warszawski

Streszczenie rozprawy doktorskiej
napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Stanisława Dubisza

*Interferencja w nauczaniu języka polskiego jako obcego użytkowników języka białoruskiego
i rosyjskiego – studium przypadku grupowego*

Rozprawa doktorska dotyczy zjawiska interferencji zewnątrz- i wewnątrzjęzykowej na poziomie A w nauczaniu Białorusinów języka polskiego jako obcego. Tekst składa się z czterech rozdziałów, Wstępu i Podsumowania. Na końcu pracy umieszczono bibliografię oraz wykorzystane testy gramatyczne.

We Wstępie poświęcono miejsce celowi badań, którym było nie tylko opisanie interferencji językowej, lecz także weryfikacja skuteczności metody kontrastywnej w nauczaniu języków podobnych. W następnym podrozdziale scharakteryzowano metodę pracy. Autorka dysertacji przebywała w Mińsku w roku akademickim 2016/2017 i w kwietniu 2019 roku. Podczas tych pobytów został zebrany materiał językowy, którego podstawę stanowią 2 testy gramatyczne, rozwiązane przez grupę badaną i dwie grupy porównawcze. Wstęp zamyka opis struktury rozprawy doktorskiej i podziękowania.

Rozdział I dotyczy założeń teoretycznych. Opierając się na literaturze przedmiotu, opisano przyjęte w pracy rozumienie terminu *transfer językowy*, *interferencja językowa*, *norma glottodydaktyczna* i *językowy błąd glottodydaktyczny «sensu largo»*.

W rozdziale II została opisana sytuacja języka białoruskiego, rosyjskiego i polskiego na Białorusi. Ze względu na miejsce i czas prowadzonych badań skupiono się głównie na Mińsku w okresie od lat 90. XX wieku do roku 2020 włącznie.

Rozdział III jest poświęcony charakterystyce socjologiczno-lingwistycznej grup

(44 osoby), które wzięły udział w badaniach. Informacje te zostały zebrane i opracowane na podstawie ankiet dołączonych do obu testów.

W rozdziale IV opisano błędy glottodydaktyczne *sensu largo*, które dotyczyły 10 zagadnień gramatycznych z poziomu A1 oraz A2 i zostały wyekscerpowane z 58 testów gramatycznych. Przy każdej nieprawidłowej formie podano jej frekwencję oraz prawdopodobną przyczynę powstania (interferencja zewnątrzjęzykowa, wewnątrzjęzykowa, nieznanostwo systemu języka polskiego, błąd złożony i trudno powiedzieć).

W ostatnim rozdziale podsumowano przeprowadzone badania, a także opisano wykorzystane narzędzia statystyczne i przyjęte hipotezy badawcze. Za pomocą wykresów przedstawiono szczegółowe wyniki, uzyskane przez wszystkie grupy w poszczególnych zadaniach. W Podsumowaniu poświęcono również miejsce metodom nauczania, stosowanym podczas pracy ze studentami z pierwszym językiem wschodniosłowiańskim, oraz dostępnym materiałom dydaktycznym dla tej grupy uczniów. Rozdział kończy propozycja autorki dotycząca zabiegów dydaktycznych, których celem jest wyeliminowanie błędów spowodowanych przez oba typy interferencji.

A. Bełwńska